

Vleermuisonderzoek

Monnickendam

Colofon

Status uitgave:	Eindrapport
Rapport nr.:	13.031
Datum uitgave:	7 november 2013
Titel:	Vleermuisonderzoek Monnickendam
Auteurs	Carola van den Tempel, Frank Visbeen.
Naam en adres opdrachtgever:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, via Waterproef
Akkoord voor uitgave:	LNH, teamleider F. Visbeen
Foto cover:	Google maps
Wijze van citeren:	<p>Tempel, C. van den & F. Visbeen, 2013. Vleermuisonderzoek Monnickendam. Rapportnummer 13.031. Landschap Noord-Holland, Heiloo</p> <p>Landschap Noord-Holland is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens van Landschap Noord-Holland; opdrachtgever vrijwaart Landschap Noord-Holland voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.</p>

© Landschap Noord-Holland

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/ of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Landschap Noord-Holland, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Landschap Noord-Holland is gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001: 2000.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. Methode	9
3. Plangebied	11
4. Resultaten	13
Soorten	13
Functies	13
Samenvattend	13
5. Toetsing aan de Flora- en Faunawet	15
Effect van de ingreep	15
Toetsing aan de Flora- en Faunawet	15
Literatuur	

1. Inleiding

Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier is van plan een gemaal te realiseren op een locatie ten noorden van Monnickendam aan de N247. Hierbij zal over een lengte van 10 meter alle bomen gekapt gaan worden.

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en Faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. Bij ruimtelijke ontwikkelingen schrijft de Flora- en Faunawet voor dat onderzoek wordt uitgevoerd naar voorkomende planten en dieren die beschermd zijn. Worden deze beschermde soorten aangetroffen dan kan het nodig zijn een ontheffingsaanvraag in te dienen bij het ministerie van EL&I volgens art. 75 van de Flora- en Faunawet.

De locatie betreft een bomenrij met voornamelijk wilgen. Uit eerder onderzoek is gebleken dat in meerdere bomen holtes en loshangende schors aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarom mogelijk aanwezig in deze bomen. Daarnaast is niet uit te sluiten dat de bomenrij onderdeel uitmaakt van een vaste vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen. Stichting Waterproef heeft aan Landschap Noord-Holland gevraagd onderzoek uit te voeren naar verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen.

Doel

Doel van het onderzoek is het actualiseren van de gegevens over het voorkomen van vleermuizen in het plangebied en het gebruik van het plangebied door de soorten. Daarbij zijn de volgende vragen gesteld

- Welke vleermuizen komen in het plangebied voor
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen.
- Leidt de ingreep (mogelijk) tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en Faunawet.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven wij de methode en hoofdstuk 3 geeft een korte beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 geven wij de resultaten van ons onderzoek. De effecten van de ingreep en de gevolgen hiervan worden in hoofdstuk 5 omschreven.

2. Methode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol van de Gegevens Autoriteit Natuur (2013). Op 12 juni, 2 juli, 19 en 29 augustus 2013 is het plangebied onderzocht. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd door twee deskundigen op het gebied van vleermuizen. Tijdens alle bezoeken waren de omstandigheden gunstig voor vleermuisonderzoek, zie tabel 2.1.

Tijdens de veldbezoeken is op basis van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname en- vertragingfunctie (Peterson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt. Aan de hand van deze echolocatie zijn veel vleermuizen direct op soort op naam te brengen. Bij twijfel is een opname gemaakt met een extern opnameapparaat en met behulp van het computerprogramma Batsound een nadere analyse

toegepast. Door daarnaast zoveel mogelijk zichtwaarnemingen te verzamelen, is bepaald welke functies het gebied voor welke soort heeft. Wij hebben onderscheid gemaakt tussen foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen (paar-, winter-, zomer of kraamverblijven).

In de kraamperiode (mei - juli) van 2013 hebben twee veldbezoeken in de avond plaatsgevonden. De bezoeken duurden direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang. Tijdens het paarseizoen hebben ook twee veldbezoeken plaatsgevonden tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst. In die periode is minimaal twee uur geïnventariseerd per bezoek.

Tabel 2.1. Gegevens veldbezoeken

Datum	Tijdstip	Doel	Weer
12-06-2013	avond	Kraamperiode	18°C, bewolkt, 3 Bft
02-07-2013	avond	Kraamperiode	17°C, bewolkt, 2 Bft
19-08-2013	avond	Paartijd	17°C, half bewolkt, 2 Bft
29-08-2013	avond	Paartijd	19°C, half bewolkt, 2 Bft

3. Plangebied

Het plangebied is gelegen in de gemeente Waterland. In figuur 3.1 is de locatie aangegeven waar het gemaal gereali-seerd gaat worden. De locatie is gelegen aan de provinciale weg N247 en wordt aan het westen begrenst door de Purmer EE en in het oosten door het Monnickendammergat.

Ecotopen

In het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig

- berm met bomenrij van wilgen
- aangrenzende brede wateren

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied

4. Resultaten

In het plangebied zijn vijf soorten vleermuizen waargenomen. Langs de bomenrij gaat het om de:

- gewone dwergvleermuis
- ruige dwergvleermuis
- laatvlieger

Boven het water van de Purmer Ee zijn de volgende soorten waargenomen:

- gewone dwergvleermuis
- ruige dwergvleermuis
- rosse vleermuis
- meervleermuis

Soorten

Per soort zal hieronder een korte omschrijving van het voorkomen in het plangebied worden gegeven. De resultaten zijn weergegeven in figuur 4.1.

Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisatie zijn langs de bomenrij meerdere gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. In de schemering kwamen enkele gewone dwergvleermuizen vanuit het zuiden, de bebouwde kom van Monnickendam, aanvliegen. Mogelijke verblijfplaatsen liggen in Monnickendam. Langs de bomenrij is de balts van gewone dwergvleermuizen niet waargenomen.

De bomenrij wordt niet als vliegroute gebruikt.

Laatvlieger

Aan de noordoostkant van de bomenrij zijn meerdere foeragerende laatvliegers waargenomen. Het gaat om minimaal drie dieren. Zij zijn gedurende langere tijd foeragerend gehoord. Ze kwamen vanuit de richting van Katwoude aanvliegen.

Ruige dwergvleermuis

Tijdens de kraamperiode is alleen aan de westzijde van de N247 een ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen. In de paartijd zijn langs de te onderzoeken bomenrij meerdere ruige dwergvleermuizen foeragerend en langsvliegend waargenomen.

Balts van deze soort is niet waargenomen.

Rosse vleermuis

Tijdens meerdere bezoeken is een rosse vleermuis aan de westzijde van de weg boven het water van de Purmer Ee waargenomen. Deze was hier aan het foerageren.

Meervleermuis

Boven de Purmer Ee zijn meervleermuizen waargenomen. De meervleermuizen zijn hier foeragerend waargenomen. Zij kwamen vanuit noordelijke richting aanvliegen. Er zijn geen meervleermuizen waargenomen die de weg overvlogen richting het water van het Monnickendammergat.

Functies

Foerageergebied

In het plangebied zijn vijf soorten vleermuizen foeragerend aangetroffen: de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en meervleermuis. De gewone dwergvleermuis, ruige vleermuis en laatvlieger foerageren vooral langs de bomenrij. Boven het aangrenzende water foerageren meervleermuizen en rosse vleermuis.

Vliegroutes

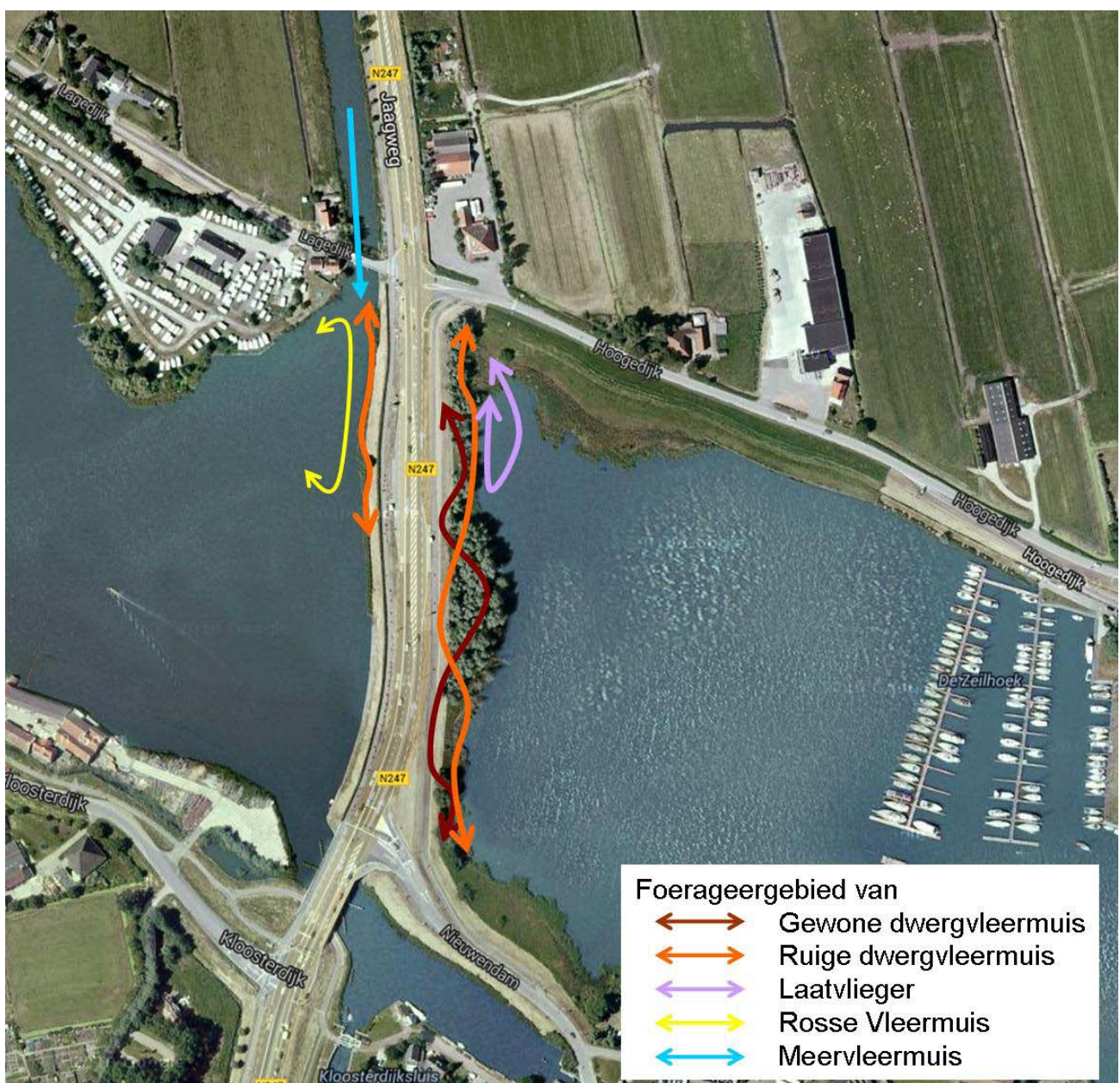
Er zijn geen vliegroutes vastgesteld. Wel is waargenomen dat gewone dwergvleermuizen vanuit Monnickendam kwamen aanvliegen om in het plangebied te foerageren en laatvliegers vanuit Katwoude.

Vaste rust – en of verblijfplaatsen

In het plan gebied zijn geen vaste rust- en of verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld.

Samenvattend

Langs de te onderzoeken bomenrij ten oosten van de N247, tussen de wateren van de Purmer Ee en het Monnickendammergat zijn drie soorten vleermuizen foeragerend aangetroffen. Het gaat om de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Vliegroutes of verblijfplaatsen zijn hier niet aangetroffen.

Figuur 4.1 Resultaten van de veldbezoeken.

5. Toetsing aan de Flora- en Faunawet

Effect van de ingreep

Voor het beschrijven van de effecten beperken we ons tot de soorten die een directe relatie hebben met de bomenrij die gekapt zal worden. Het gaat daarbij om gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger die hier foerageren. Verblijfplaatsen en vliegroutes zijn hier niet vastgesteld.

Foerageergebied

Door de kap van bomen over een lengte van 10 meter zal een klein deel van het foerageergebied voor vleermuizen verdwijnen. Het gaat om slechts 10 meter van een bomenrij van ruim 200 meter lengte, dit is <5% van het totaal. De ingreep zal dus geen significant effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast is in de directe omgeving van het plangebied voldoende foerageergebied aanwezig. Op 300 meter ten zuidwesten van het plangebied ligt onder meer een begraafplaats met vele oude bomen en open plekken. Hier wordt veel gevoerageerd door laatvliegers en gewone dwergvleermuizen. Het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor de soorten.

Toetsing aan de Flora- en Faunawet.

Artikel 11 van de Flora- en Faunawet verbiedt onder andere het vernietigen van vaste rust- en/of verblijfplaatsen. De kap van de bomen zal geen negatief effect opleveren voor vleermuizen, specifiek gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Een ontheffing van de Flora- en Faunawet is daarom niet nodig.

Literatuur

Dienst Regelingen. Ministerie van EL &I, 2011. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Dienst Regelingen. Ministerie van EL &I, 2011. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*.

Dietz, C., O. von Helversen en D. Nill. 2011. Vleermuizen Alle soorten Europa en Noordwest Afrika, Tirion Natuur, Baarn

Heusden, W.R.M., S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het Landschap. Schuyt & Co. Haarlem.

Schober, W. & E. Grimmberger, 2001. Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische eilanden. Tirion, Baarn.

Schober, W. en E. Grimmberger. 1998. Gids van de vleermuizen van Europa. Tirion.

Vleermuisprotocol , 2013. Netwerk groene bureau's, Gegevensautoriteit natuur en de Zoogdiervereniging.

Websites:

maps.google.nl

www.vleermuis.net

www.vleermuizenindestad.nl

www.vzz.nl

.

Landschap Noord-Holland
Postbus 222
1850 AE Heiloo
Tel. 088 - 006 44 00
landschapnoordholland.nl
info@landschapnoordholland.nl

Keurmerk voor
verantwoorde
fondsenwerving-
en besteding